

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1999/7 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2000/6

Karar Günü:12.9.2000

R.G. Tarih-Sayı:13.10.2000-24199

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Sosyalist İşçi Partisi Genel Merkezi'nin 1998 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Ahmet Necdet SEZER, Güven DİNÇER, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Fulya KANTARCIOĞLU, Mahir Can ILICAK ve Rüştü SÖNMEZ'in katılmalarıyla 14.9.1999 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; 'Sosyalist İşçi Partisi'nin 1998 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 1998 yılı kesinhesap çizelgeleri üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddî öğelerini oluşturan kesinhesap cetvellerinde Sosyalist İşçi Partisi'nin 1998 yılı Genel Merkez gelir ve giderleri birbirine denk biçimde 1.200.000.000.- lira gösterilmiştir.

9.9.1996 günü kurulan Sosyalist İşçi Partisi'nin Genel Merkez dışında örgütü bulunmamaktadır.

A- Gelirlerin İncelenmesi

Parti Genel Merkezi'nin 1998 yılı içindeki gelirleri 1.200.000.000.- lira olarak gösterilmiştir.

Bu gelirin tümünün üyelerden alınan aidatlardan sağlandığı belirtilmiştir.

Mahkememizin 29.12.1999 günlü kararıyla, Genel Merkez'in kesinhesap cetvellerinde gösterilen 1.200.000.000.- lira gelirin dayanağını oluşturan belgelerin, kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde gönderilmesi Parti'den istenmiştir.

İstenen gelir belgeleri kararda belirtilen bir aylık süre içinde gönderilmemiştir.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 76. maddesinin üçüncü fıkrası ile 69. maddede belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasî partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığının anlaşılması durumunda bu gelirin Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazine'ye gelir

yazılması öngörüldüğünden 1.200.000.000.- liranın Hazine'ye gelir yazılması uygun görülmüştür.

B- Giderlerin İncelenmesi

Parti Genel Merkezi'nin 1998 yılı giderleri 1.200.000.000.- lira olarak gösterilmiştir.

Bu giderin tümünü kira bedelinin oluşturduğu belirtilmiştir.

Parti; yukarıda belirtilen karar uyarınca verilen süre içinde 1.200.000.000.- lira giderin dayanağını oluşturan belgeleri de göndermemiştir.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 70. maddesinin ikinci fıkrasında; beşmilyon liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile belgelendirilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden bu tutarı aşan harcamaların makbuz veya fatura gibi belgeye dayandırılması zorunludur.

Aynı Yasa'nın 76. maddesinin son fıkrasına göre belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti gideri tutarınca parti malvarlığının, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazine'ye gelir yazılması gerektiğinden belgesiz giderler tutarı 1.200.000.000.- lira Parti malvarlığının Hazine'ye gelir yazılması uygun görülmüştür.

C- Kesinhesaba Ait Bilgilerin Belgelendirilmemesi

2820 sayılı Kanun'un 75. maddesinde, Anayasa Mahkemesi'nin kesinhesaplara ait bilgilerin belgelendirilmesini siyasî partilerden her zaman isteyebileceği; denetimi evrak üzerinden yapacağı; ilgili siyasî partinin başkanından veya temsilcisinden yazılı görüş isteyebileceği; gerekli görürse sorumlu uzman saymanlar da dahil ilgililerin sözlü açıklamalarını dinleyebileceği belirtilmiş; 76. maddesinde de yapılan denetim sonucu uygulanacak yaptırımlar gösterilmiştir.

Aynı Kanun'un 111. maddesinde, siyasî partilerin 75. madde gereğince yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen sorumluları ile aynı madde gereğince istenen bilgileri vermeyen sorumluları hakkındaki; 113. maddesinde de 60. maddede yazılı defter ve kayıtları tutmayanlar ile tahrif veya yok edenler veya gizleyenler hakkındaki yaptırımlar belirtilmiştir.

Yasa'nın bu kuralları karşısında, 29.12.1999 günlü kararla istenen 1998 yılı kesinhesabının dayanağını oluşturan gelir, gider belgeleri ile ilgili defterleri, verilen süre içerisinde Anayasa Mahkemesi'ne göndermeyen Parti sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunulması uygun görülmüştür.

IV- SONUÇ

Sosyalist İşçi Partisi'nin 1998 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Kesinhesapta gösterilen 1.200.000.000.- lira gelir ile 1.200.000.000.- lira giderin belgelendirilememesi nedeniyle, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 76. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları gereğince Hazine'ye gelir yazılmasına;

2- 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesi hükmüne aykırı davranan Parti sorumluları hakkında yasal işlem yapılması için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına, 12.9.2000 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı:1999/7 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2000/6

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mahir Can ILICAK

Üye
Rüştü SÖNMEZ

Üye
Ertuğrul ERSOY

Üye
Tülay TUĞCU

Üye
Ahmet AKYALÇIN